PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 56 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 8 marca 1929 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 5.III, omawiając w art. wst. wykrycie organizacji fałszerzy dokumentów sowieckich w Berlinie, oświadczają, że biała emigracja rosyjska usiłuje wpływać na międzynarodowe stosunki ZSRR. z pomocą podrobionych papierów i strzałów rewolwerowych. Prasa sowiecka i rząd ZSRR. zwracały kilkakrotnie uwagę opinji polskiej na tę okoliczność, że polsko-sowieckie stosunki kształtowane są nie tyle przez poczynania rządów Polski i ZSRR., ile przez przestępczą działalność emigracji rosyjskiej w Polsce. Zamordowanie Wojkowa, zamach Trajkowicza i czyn Woyciechowskiego spowodowały obszerniejszą wymianę zdań między Polską a ZSRR., niż sprawy o istotnem znaczeniu dla wzajemnych stosunków polsko-sowieckich. Cały świat dowie się obecnie o przestępczym charakterze akcji białych emigrantów.

Izwiestja 5.III donoszą o przemówieniach senatorów Rogowicza i Kozińskiego w komisji senackiej. W komentarzach do depeszy z Warszawy, pismo oświadcza, że polscy działacze polityczni zaczynają rozumieć konieczność zawarcia traktatu handlowego między ZSRR. a Polską. Równocześnie podnosi się kwestja o zmianie atmosfery, panującej w stosunkach polsko-sowieckich, czyli o uregulowaniu stosunków politycznych przez zawarcie konwencji pojednawczej. Pismo podkreśla, iż rząd ZSRR. zaproponował w 1926 r. rządowi polskiemu zawarcie traktatu o nieagresji. Propozycja ta nie straciła na aktualności, gdyż w nocie z 29.XII. 1928 r. rząd sowiecki, proponując Polsce podpisanie moskiewskiego protokółu, oświadczył, iż niezależnie od tego protokółu gotów jest rozpocząć rokowania o zawarcie traktatu gwarancyjnego i o nieagresji. Rząd ZSRR. oświadcza również kilkakrotnie, iż pragnie podpisać traktat handlowy z Polską, lecz rządowi polskiemu najlepiej znane są okoliczności, które spowodowały zerwanie wstępnych rokowań w tej sprawie.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Zwiezda 23.II, omawiając projekt zmiany Konstytucji w Polsce, oświadcza, iż Polska oczekuje na zamach stanu, gdyby Sejm nie uchwalił projektu B. B.; lecz z komunistycznego punktu widzenia kwestje konstytucyjne pozbawione są wszelkiej wagi, gdyż obalenie faszystowskiej dyktatury nastąpi tylko wskutek rewolucyjnej walki mas.

Zwiezda 22.II omawia sytuację finansową Polski, oświadczając, iż dyskusja budżetowa w Sejmie udowodniła, że Polska znajduje się w przededniu bankructwa.

Zwiezda 21.II donosi, że komitet wykonawczy KIM otrzymał sprawozdanie polskiego ZMK. Sprawozdanie to stwierdza, iż 3 tysiące członków polskiego ZMK znajduje się w więzieniach. ZMK prowadzi walkę wbrew wszystkim represjom i pewny jest swego zwycięstwa. Dzięki akcji członków ZMK, faszystowskie próby utworzenia reakcyjnych związków zawodowych nie dały wyników. ZMK walczy z wpływem „Strzelca" i walka ta daje pozytywne wyniki w miastach, chociaż na wsi wpływy „Strzelca" rosną. ZMK zwalcza również dążenia do pojednania proletarjatu komunistycznego z PPS. Gdy w Piotrkowie komuniści wzięli udział w pogrzebie zamordowanego członka PPS, członkowie ZMK uchylili się od udziału w tym pogrzebie i wyższe instancje partyjne stwierdziły, iż młodzież komunistyczna miała rację.

Zwiezda 20.II, donosząc o wypadkach w gimnazjum białoruskiem w Wilnie i o wydaleniu nauczyciela tego gimnazjum Sawickiego z Polski do ZSRR, oświadcza, że demonstracje uczniów gimnazjum były odpowiedzią na próby zaszczepienia ideologji faszystowskiej do towarzystwa szkoły białoruskiej w Polsce i wzywa białoruską młodzież szkolną do przeciwdziałania tym próbom.

Rul 6.III w korespondencji z Warszawy skarży się na brak zainteresowania się życiem społecznem wśród rosyjskiej kolonji emigracyjnej w Warszawie, tłumacząc okoliczność tę obawą emigrantów przed ewentualnem wydaleniem z Polski. Omawiając sprawę pociągnięcia b. dyrektora rosyjskiego gimnazjum w Warszawie Gołubowskiego do odpowiedzialności sądowej, pismo twierdzi, iż Gołubowski zasłaniał się lojalnością w stosunku do Polski, gdy wskazywano na

jego nadużycia w metropolji prawosławnej i w gimnazjum rosyjskim, czyniąc to ze szkodą dla państwowych interesów Polski.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE A ZSRR.

Prawda 5.III podaje, iż łotewskie ministerstwo spraw zagranicznych dało odpowiedź na notę poselstwa ZSRR w Rydze w sprawie przeciwsowieckiej kampanji pism łotewskich. W odpowiedzi tej ministerstwo zaznaczyło, iż dąży do utrzymania przyjaznych stosunków z ZSRR i nie aprobuje przeciwsowieckich artykułów, które ukazały się w prasie ryskiej. Ponieważ konstytucja łotewska gwarantuje wolność prasy, ministerstwo nie posiada wpływu na stosunek pism do ZSRR, lecz prokurator pociągnął już do odpowiedzialności redaktora „Latvijas Sargs" za artykuł, który spowodował protest poselstwa ZSRR.

ODEZWA MIĘDZYNARODÓWKI KOMUNISTYCZNEJ.

Prasa sowiecka 5.III ogłosiła odezwę wykonawczego komitetu międzynarodówki komunistycznej z okazji 10-lecia jej istnienia. Odezwa wskazuje na niebezpieczeństwo wojny, grożące ZSRR ze strony kapitalistycznych państw i wzywa proletarjat światowy do walki przeciwko eksploatacji kapitalistycznej, uciskowi imperjalistycznemu, dyktaturze burżuazyjnej, niebezpieczeństwu wojny i interwencji, socjal-demokracji i faszyzmowi. W końcu odezwa wzywa do walki za dyktaturę proletarjatu w ZSRR, za rewolucję proletarjacką i dyktaturę światową komunizmu.

Izwiestja 5.III ogłaszają odezwę międzynarodówki bez wszelkich komentarzy.

Prawda 5.III (jako pismo C. K. sowieckiej partji komunistycznej) wydało z okazji 10-lecia międzynarodówki specjalny numer, który zawiera prócz odezwy i artykułu wstępnego liczne ilustracje, cytaty z dzieł Lenina i artykuły Klary Cetkin, Thählmanna, Kołarowa, Marcel Kachina, Kolcowa, Zinowjewa, Jarosławskiego, Łozowskiego, Gusiewa, Teodorowicza i innych, lecz nie zawiera artykułu Bucharyna.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Prawda 1.III oświadcza, iż twierdzenia opozycji prawicowej o „feodalnej eksploatacji chłopów przez władzę sowiecką" stanowią oszczerstwo, z którem należy skończyć. Pismo donosi z Baku, iż tamtejsi zwolennicy prawicowej opozycji dążą do opracowania politycznego programu opozycji.

Izwiestja 28.II występują przeciwko zwolennikom prawicowego odchylenia, donosząc o istnieniu grupy opozycyjnej wśród słuchaczów instytutu czerwonej profesury w Moskwie. Podczas omawiania stosunku partji do chłopów na zebraniu słuchaczów tego instytutu opozycjoniści Kuzmin, Karmelitow i Hurwicz przemawiali przeciwko polityce C. K., potępiali stosunek partji do rolnictwa, porównywali stosunek ten ze stosunkiem chanów tatarskich do narodu rosyjskiego podczas jarzma tatarskiego. W korespondencji z Baku pismo oświadcza, iż zwolennicy prawicowej opozycji występują przeciwko polityce industrjalizacyjnej rządu ZSRR. Pismo twierdzi, iż w Azerbajdżanie opozycyjne poglądy prawicowe łączą się z nacjonalistycznem odchyleniem tatarskiem.

Prawda 28.II ogłasza uchwałę gubernjalnej konferencji partyjnej w Moskwie. Uchwała ta stwierdza, iż moskiewska organizacja partyjna popierać będzie bez zastrzeżeń akcję C. K. i C. K. K. partji przeciwko opozycji prawicowej.

Rul 6.III donosi o nominacji Mołotowa na stanowisko naczelnego redaktora „Prawdy".

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Izwiestja 1.III ogłaszają oświadczenie przewodniczącego sow. syndykatu naftowego Sokolnikowa w sprawie zawarcia umowy między sow. towarzystwem dla sprzedaży nafty w Anglji, t. zw. ROP, a towarzystwem naftowym „Anglo-American". Umowa została zawarta na przeciąg trzech lat. Skutkiem jej będzie sprzedaż jednego miljona ton sowieckich produktów naftowych na rynku angielskim rocznie. Umowa posiada wielkie znaczenie zasadnicze, gdyż angielscy przemysłowcy naftowi wyrzekli się swego żądania rekompensaty strat, poniesionych przez byłych właścicieli szybów naftowych w Rosji, z funduszów, uzyskanych od sprzedaży sow. produktów naftowych w Anglji.

Prasa emigracyjna z pierwszych dni marca, omawiając powyższe oświadczenie Sokolnikowa, dowodzi, iż jest ono kłamliwe, gdyż sow. produkty naftowe sprzedawane będą na rynku angielskim po specjalnych cenach, dzięki czemu pewien odsetek od uzyskanych ze sprzedaży sum przeznaczony będzie na odszkodowanie dla byłych właścicieli rosyjskiego przemysłu naftowego.

Izwiestja 28.II donoszą, iż norweska ekspedycja naukowa podniosła sztandar norweski na wyspie Piotra I na południowym oceanie Lodowatym. Wyspa ta wykryta była w 1821 roku przez ekspedycję rosyjską i należała formalnie do ZSRR.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Zwiezda 22.II. Sojusz katolicyzmu z faszyzmem.

Wozrożdenje 5.II. Średniowiecze na Wołyniu (o wypadkach w Żabczu). — Przegląd prasy (o sytuacji w przemyśle łódzkim).

Zakł. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40. Drukowane na prawach rękopisu.